

במדינה

(המשך מעמוד 9)

ועד אילת. אלא מירושלים ועד ניו יורק, לונדון, פאריז ובואנוס איירס יש לפרסם זאת, ופרסומים אלה יסאו את שמותיהם של הנשים הגויות וילדיהן, בכחירתן בקהלם אל תחת כבודנו".
במאמר אחר באותו העתון, כתב שרגאי: "אך זו הפעם הראשונה שהתברר כי עולים מנישואים מעורבים, או חלק מסויים מהם, הינם שני ישראל ומרגלים. המדובר איננו באלה שהתגיירו."

היסטוריה קצורים בירושלים

בעיצומו של משפט קאסטנר, הועלתה שאלה היסטורית: כיצד היו נהגים מנהיגי היש ב העברי בארץ ישראל, אילו היה צבאי של רומל מתגבר על המחסום באל-עלמיין, שוטף באוקטובר 1942 את המחנה השמיני של מונטגומרי, מניף את הדגל הנאצי על מגדל דוד בירושלים?
התשובה של מגיני קאסטנר: בדיוק כפי שנהגו הוא וראשי היוזנראט בארצות-אירופה הכבושות.
אלא שמול תשובה צינית זו, יכלו הי צברים הישראלים הנאים לנפנף בתוכנית מצדה על הכרמל, להוכיח כי כוונתם של מנהיגי הישוב בארץ-ישראל היתה לרכו את כל נושאי הנשק העבריים במשולש זכרון-יעקב-חיפה-משמר-העמק, להילחם שם עד האיש האחרון.
החודש הסתבר כי לגאווה זו היו יסודות רעועים בלבד.
וחזור חלילה. דוד בן גוריון, אליהו גולומב ומשה שרת, האחראים הישירים לי הנתנו של הישוב העברי בארץ-ישראל ב- שנת 1942, לא חשבו בדיוק על מצדה. הם טענו, לפי הסדר:

● "אם האוייב יגיע לשערי הארץ, הרי כל יהודי שיוכל ללבוש בגדי צבא, יהיה מחוייב לעשות זאת. את המלחמה בהיטלר נמשיך גם כשהארץ תהיה חלילה בידיו. כמובן, נוכל להמשיך (במלחמה) רק בחוץ-לארץ".
● היח דות היהודיות ייסוגו יחד עם הבריטים מהארץ, ולימים ישתתפו בכיבושה

המרשל רומל אילו היה מגיע

מחדש עליידי כוחות הברית. יש לגייס 20 אלף איש לצבא הבריטי, אשר יפתחו "פתח לצבא עברי גדול יותר, אשר יוכל לעשות הרבה לעזור לשיבתנו לארץ..."

● עיקר הכוח הבריטי צריך לסגת יחד עם הבריטים.
עוברות אלה, שנגלסו ונאספו יחד בספרו החדש של הד"ר (להיסטוריה) יהודה באואר, חננו קבוצ שובל ומרצה בחוג ליהדות-בת זמננו באוניברסיטה העברית, דיפלומטיה ומחחרת במדיניות הציונית, איימו למוטט מיתוס ישובי שלם. לדברי באואר, שטרם ועבד על ספרו במשך שבץ שנים, כעבודת הדוקטוראט שלו, מסתבר כי היה זרם חזק, בהנהלת הסוכנות היהודית, שהיה מוכן לח" קות, ללא יועיין, את דרכו הרת-השואה של קאסטנר.
דובריו של זרם זה, עליו נמנו כנראה רבים מאנשי הצמרת המפאייית הנוכחית, התנגדו לכל נסיון של מרד מזויין נגד הפולש הגרמני, הטיפו ל"שיבה בשקט ו-

צפייה למה שיתרחש". מאחר שהידועות על ההשמדה באירופה היו כמעט, ובלתי-הימ" נות לדבריהם, טענו דוברים אלה שיש סיכוי כי "הנאצים ירשו ליישוב להתקיים בתנאי גיטו...". וכי אסור לתת "לואנדלים כל פתחון פה להשמדת הישוב... כל דאגתנו צריכה להיות — להשאיר את שארית הי פליטה בארץ, לכל מקרה אשר יבוא".
ג'יטו בירושלים. ספרו של באואר — שה א הנסיון הראשון לטפל בעובדות הי קרובות של הישוב העברי בארץ-ישראל, בשנים המסוערות של ימי הספר הלבן, מל-חמת-העולם השנייה והמאבק — מחץ כמה אגדות נוספות, שהדוברים הרשמיים של הצמרת הישובית דאו מנסים לטפחן היום. תך נקישת עמדה בלתי-מקובלת כלפי הי "פרשים", "הסיוון", או "צעידת הפלמ"ח בסוריה", עמדה המסתמכת על עובדות הי לוקטו בקפייה מארכיוני הנהלת הסוכנות, ההגנה והארכיוון הציוני, ומראיונות עם אותם מגיבורי הפרשיות שעדיין בחיים, פיזר באואר את ענני-ההזרה שהעלו סביב מעשיהם הדובריים-מטעים.
אולם באואר עסק רק בעובדות הקיימות. תחבולות של מונטגומרי, שניפץ את טורי הי המשוויינים של רומל, מנעה בעד ההיסטור-יון הצעיר (38) ואיש הגדוד השני של הי פלמ"ח, את הצורך להתעקב על תשובה מפורטת לשאלתם ההיפוטטית של מגיני קאסטנר. כך למשל, לא היה צריך לצטק בשאלה: מה חשבו אותם המנהיגים, שי הטיפו לעזיבת ארץ-ישראל עליידי מיטב כוחות המחץ של הישוב, לעשות במקרה ורומל אמנם היה מגיע לארץ-ישראל. האם היו כוללים עצמם בין לובשי-המדים, עוזבים יחד עימם את חיפה בספינות-הפינוי של הצי הבריטי, או נשארים לנהל את הגיטו בירושלים, מסייעים לנאצים להוביל את יהודי ארץ-ישראל למשפוח?

האטום

כמו גרמניה וסין

האם יכולה ישראל לייצר, בעתיד הנראה לעין, פצצה אטומית — ואם כן, מתי? האזרח הישראלי אינו יודע על כך דבר. השבוע, במפתיע, הוסר המסך. היתה זו דו" קא אחת משלוחותיו של משרד-הבטחון, ש-עשתה זאת. הוצאת מערכות, הממונת על ידי משרד-הבטחון, הוציאה לאור את ספרם של ליאונרד ביטון וג'ון מאדוקס, התפס-טות הנשק הגרעיני בעולם, שראה אור ב- אנגליה, בראשית שנה זו.
לשניים, שחקרו את הבעייה בקנה-מידה עולמי, היתה אף תשובה ברורה לשאלותיו של האזרח הישראלי. על השאלה הראשונה: כן. על השאלה השנייה: לכל המאוחר עד סוף שנת 1966.

התערבות רמת-המעדה. כמו כל גר- שא אטומי אחר, עברו על פירטום הספר בישראל לבטים קשים. לאחר החלטה — בה שותפו, במישורין, אישים אחדים ממערכת הבטחון בישראל — נמסר הספר לאריה חשביה לתרגום. ההגהות הראשונות נעשו ממש עם הודעתו של דויד בן-גוריון על פרישתו מראשות-הממשלה וממשרד-הבטחון. הספר עצמו, היה מוכן להפצה זמן לא רב לאחר שלוי אשכול השביע את ממשלתו, ערב מושב הסיום של הכנסת.

או ניתנה ההוראה לעכב את ההפצה. רק השבוע, לאחר שאישיות רמת-המעלה התער- בה בדבר, הותרה הפצת התרגום העברי של התפסות הנשק הגרעיני בעולם, בד בבד עם שורת כתבות, שסיפרו על רכישת כור אטו- מי ענק עליידי מצריים. למרות העובדה ש- מאז כתיבת הספר, באמצע 1962, עבר זמן- מה, הרי שעובדות-היסוד, המתפרסמות בו, מאלפות מאוד.

ב-21 בדצמבר 1960, בתשובתו לשאלתה של ח"כ חרות המנוח שמשון יוניצ'מן, הבי היר דויד בן-גוריון, בחריפות, כי "הידיעה (שישראל מייצרת פצצה אטומית) היא כו- זבת ביוזעים, או שלא ביוזעים...". קרוב לשנתיים לאחר מכן נודע לאזרח הישראלי באורה וישמי, כי לא ידע על כמה וכמה תוכניות אטומיות של ממשלתו. בשישי ל- אוגוסט 1962 גילה בן-גוריון, מעל דוכן

* באואר מסתייג מזלזולם של מנהיגי הי סוכנות כלפי הפורשים, מנגה בפה-מלא את שיתוף-הפעולה עם הבריטים בפרשת "הסיוון". מנגה כי המצעד המפורסם של הפלמ"ח בסוריה ככל רק 33 חיילים עבריים וכי, לפי עדותו של המטה האוסטרלי, סיפורו של דיון על חלקו במבצע הסורי לא היה "אמת מלאה".

מטוסי "אליעזר" להפצצה

ביטון וג'ון מאדוקס, המכהנים ככתב צבאי וכתב מדעי של העתון האנגלי החשוב נארויאן, לא הוציאו תגלית זו מן השרוול. לאחר 18 חודשי מחקר, שהצרכיו נסיעות ארוכות בצפון-אמריקה, אירופה ואסיה, ו- ראיונות אישיים עם עשרת אנשי-המפתח בעשר המדינות המסוגלות כיום לייצר נשק אטומי, פירסמו השניים את מחקרם, שנערך למען המכון לעיונים איסטרטגיים בלונדון. הפרק שנכתב על ישראל התבסס לא רק על ראיונות עם ראשי מערכת-הבטחון בישראל, אלא גם על מחקר שיטתי בארצות-הברית, בריטניה, גרמניה המערבית וצרפת.

שתי שאלות מרכזיות הניחו את מחקרם לגבי ישראל: האם יכולה ישראל לייצר את הפצצה — ואם כן, האם תעשה זאת? בעוד שהשאלה הראשונה נענתה עליידם בחיוב, מסתייגים השניים מתשובה חיובית על הי שאלה השנייה.

ישראל יכולה כיום, גם ללא סיוע בינ-לאומי, להכין את חומר-הגלם לייצור הי פצצה. כמויות האורניום הטבעי, הנמצאות בשדות הפוספאטים של ישראל, תספקנה ליצור מספר פצצות, שתוכלנה להשימד את כל מדינות ערב. אומנם, התהליך הדרוש לזיקוקם של פוספאטים אלה עולה פי עש- רה מהתהליך המקובל. אולם ישראל כבר הוכיחה כי הכסף אינה נחשב בעיניה לגבי מטרות עליונות.

אין עדיין לישראל מכון להפרדה, ובניית מכון כזה תדרוש שנתיים. אולם ההפרדה עצמה, בתהליכים פרימיטיביים אומנם, ני- הנת להיעשות גם בבת-ימלאכה חצי-תעשיי- תיים. לדברי המחברים, אין כיום אפשרות לקבוע כי בתי-ימלאכה כאלה אינם קיימים בתחומה של ישראל.

ישראל לא פירסמה נתונים נוספים על פיתוח טיליה, לאחר מיבצע שילוח-הראחה של שבט 2. אולם אפילו בלי טילים כאלה ניתן, בעת הדחק, לגייס מטוסים כמו הי וטור, או מיראז 3 — ואפילו את ארבעת מטוסי הסילון של אל-על — כדי להביא כלים אטומיים לבירות המדינות הערביות. יתר על כן: התעשייה האלקטרונית של מערכת הבטחון מייצרת כבר עתה מכשירי הנחיה כה מדויקים, שהפצצה אטומית המונית תביא להשמדה כמעט-מוחלטת של המרכיבים הערביים.

הסכנה: הכחדה אטומית. פחות ברורות המסקנות לגבי השאלה: האם תייצר ישראל פצצה אטומית? שני המחברים מצ- בעים על העובדה כי זיונה של ישראל ב- נשק אטומי יביא בהכרח לפעולה סובייטית נגדית. הפצצה האטומית, העלולה לעלות לישראל בחלק ניכר של משאבי-הזונה, תנוט- רל עליידי נשק סובייטי, שיימסר, בחצי- חינם, לערבים. כן, טוענים המחברים, חייבת ישראל להתכונן לקראת פעולות-איבה חל- יתונות פיראיון. על פעולות איבה כאלה לא תוכל ישראל להשיב בנשק הסופי. ואילו לקיום יחידות רגילות מעולות, נוסף על יחידות אטומיות, לא יספיק לה כוחה.

שאלה אחרת, אותה מותירים השניים פתוחה: מה תעשה ישראל במקרה ואחת ממדינות ערב אומנם תפתח נשק גרעיני? בסיכום, קובעים המחברים, יש נטייה ב- ישראל ליהנות מהמוניטין כי אומנם מפת- חת מערכת-הבטחון שלה נשק אטומי כזה. מוניטין זה יכול, לדעת ראשי-הבטחון ב- ישראל, להרתיע את הערבים מפעולות תוק- פניות.

אלא שכאן גם טמון עוקצה של פעילות זו. קובעים המחברים: כמו גרמניה המער- בית וסין, אין לקבוע בתדאות לגבי דרכה העתידית של ישראל בפיתוח הנשק האטומי. אולם בדומה לגרמניה המערבית, מרחפת על ישראל סכנה רבה, אם אומנם ישתכנע הי עולם, והרוסים בפרט, כי ישראל שקודה על פיתוח נשק כזה. הסכנה, הזוכה לפירוט בחלקו האחרון של הספר: פירוק-כפייה של הנשק האטומי הי-

שחקנית נאמן: ערדליים בסנדלים ובבגדיים —

אדריכלית פגל: פלאסטיק — ובמכוניות ספורט.

ישראלי, עליידי מעצמה גדולה אחת או יו- תר, או במקרה קיצוני, הכחדה אטומית.

התיישבות

איזה יופי!

"תע"ף עין מלמעלה, ועצור נשימתך! אמור בקול: איזה יופי! הבתים הקטנים הי מלבניים, המכחילים, המזריקים של אום אל-פחם, כעל כף ידך, נבעות רכות המש- תפלות זו על גבי זו, ובוסטנים קטנים ובהם עציזית שבעים יקרקקאפור ובין היתים עציזיתאנה ושיזיירימונים וכל פרי טעים וטוב.
... לא ישוב כאן, לא בני-אדם. בבוקר באות מכוניות, המעפלות במעלה הדרג, שנטללה זה עתה במעלה ההר, והיא הולכת ומעפילה עד הגיעה לפיסגת הרמה, שם הן פולטות בנאים וטייחים, אנשי פיגומים ובר- ללי טיס, והם מסתערים לבנות בתים נאים. אכן, מה נאים הבתים בנוף זה, שלא ידע אלא חושות וקבחות עלובות!"

כך שורר השבוע משורר אלמוני, באחד העלונים. לא היה בכך שום דבר יוצא דופן, וזאת שם העלון, מהות המקום ואופי המעשה אותו הוא בא לפאר.
כי הרשימה "אל מייצמי ינחלנו!" הופיעה בעלון ששמו "בהטיבה", בטאון החטיבה הצעירה בקיבוץ הארצי הצעיר, המדבר ב- בוז תהומי כל-כך על "חושות ובקתות עלו- בות", בהתכונן לבתיים של עובדי-אדמה ערביים, הוא איש שגדל על תורת אחותי- העמים של השומרה-הצעיר. והמעשה שהוא